

Gemeenteraad Heerlen
Postbus 1,
6400 AA Heerlen

Betreft: grenseffectrapportage van coalitieakkoord

Maastricht, 5 juni 2022

Zeer geachte leden van de Raad van de Gemeente Heerlen,

Stichting Geen Grens zet zich in voor het intensiveren van contacten en samenwerkingsverbanden in de Euregio Maas-Rijn. Vanuit dit gezichtspunt hebben we met veel waardering kennis genomen van het nieuwe coalitieakkoord van uw gemeente. Het akkoord straalt daadkracht uit evenals een hoge ambitie om Heerlen sterker, rechtvaardiger en meer verbonden te maken. Daarvoor niets dan lof.

Maar er zijn toch een paar zaken waar wij uw aandacht voor vragen, die in uw akkoord wellicht beter tot hun recht mogen komen. Een jaar geleden stuurden wij u onze 'Aanbevelingen en suggesties voor de gemeentelijke verkiezingsprogramma's (zie bijlage). Wij hoopten toen dat onze aanbevelingen en suggesties aanleiding zouden geven tot eigen ideeën/ervaringen en gesprekken met zusterpartijen 'over de grens' om tot een aantal grensoverschrijdende actiepunten te komen.

Wij zijn van mening dat meer economische en sociaal-culturele verbondenheid in de grensregio kan leiden tot versterking en ontwikkeling van Heerlen zelf. Wij hebben daarom een 'grenseffectrapportage' gemaakt van uw coalitieakkoord 'Uit liefde voor onze stad', waarin opgenomen een aantal suggesties. De waardering bestaat uit maximaal vijf sterren, aangevuld met enkele suggesties.

Onze beoordeling:

- 'De gemeente Heerlen faciliteert grensarbeid (grenswerkers en expats) via regionale initiatieven onder meer via het Servicepunt Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling en het Grensinfopunt Eurode'.*

Beoordeling: *****

2. *'We zetten ons in om de obstakels bij euregionale grensarbeiders zoveel mogelijk weg te halen'.*

Beoordeling: **

Er wordt niet aangegeven op welke wijze u dit wilt realiseren.

Wij adviseren u om bij sociale partners (LWV, MKB, FNV, CNV), ITEM en Grensinfopunt de oplosbare Nederlandse-Duitse obstakels te inventariseren en samen met uw partnerstad Aachen aan te bieden aan de nationale overheden. Er zijn in de Tweede Kamer slechts een beperkt aantal politieke partijen die aandacht besteden aan grenswerkers. De inzet van met name Groen Links, de PvdA en SP, het FvD, de PVV en de Pvd kan veel beter. Zeer urgent is de kwestie van de thuiswerkende grenswerkersⁱ.

3. *'We vinden het belangrijk dat er meer aandacht komt in het onderwijs voor onze buurtalen Frans en Duits'.*

Beoordeling: **

Er wordt niet aangegeven op welke wijze u dit wilt realiseren. Geen aandacht doch denken over hoe dit te realiseren Wij adviseren u om de nadruk te leggen op de buurtaal Duits. Het gaat evenwel niet alleen om het leren van buurtaal. Een aantal scholen in het Heerlense voortgezet onderwijs besteedt in het brugklasjaar geen aandacht aan Duits. Dat geldt ook voor een aantal basisscholen. Het gaat niet alleen om het vak Duits doch het gaat ook om samenwerking c.q. uitwisselingen van Heerlense scholen met Duitstalige scholen in de grensregio's. Organiseer in samenwerking met Parkstand- Charlemagne, het Duits-Nederlands Jugendwerk en EMR-Lingua een bijeenkomst voor scholen. Beloon scholen voor hun grensoverschrijdende projecten.

4. *'We verkennen de mogelijkheden tot intensievere samenwerking met Zuyd Hogeschool, Open Universiteit, RWTH Aachen en Maastricht University' en 'Gezien de sterke ontwikkeling van onderwijs in de hele Euregio stimuleren we ontwikkelingen die invulling geven aan de grote behoefte aan kwalitatieve studentenhuisvesting'.*

Beoordeling: ***

Het betreft niet meer dan goedbedoelde niet onderbouwde wensen.

Wij adviseren u ook om informatie te verzamelen over het (geringe?) aantal Limburgse studenten, dat aan gerenommeerde RWTH studeert. De bus- en treinverbindingen zijn vanaf december optimaal. Het gaat niet alleen om buitenlandse studenten van o.a. RWTH in Heerlen te huisvesten, doch het gaat ook om het stimuleren van Limburgers om over de grens te studeren. Zo leert men ook elkaars taal, cultuur enz. Grensoverschrijdende onderwijssamenwerking is moeilijk. Waarom wordt er geen samenwerking bepleit tussen Fachhochschule Aachen en Zuyd Hogeschool? Wij vragen ons af of de RWTH en/of het Akense bedrijf regio iT geen partner moet worden van de Brightlands-Smart-Services-Campus?

5. *'We continueren onverminderd de lobby voor een intercityverbinding met Aken'.*

Beoordeling: *****

Voor het realiseren van de elektrificatie en verdubbeling van het traject Heerlen-Heerzogenrath verdient Heerlen alle lof.

De elektrificatie en verdubbeling van de treinverbinding Heerlen-Aachen leidt ertoe dat er vanaf december 2022 twee keer per uur een treinverbinding is tussen Maastricht-Heerlen-Aachen. Verder zijn er goede busverbindingen. Essentieel is dat de aansluiting en ticket ring van de NS intercityverbinding met deze drielandentrein perfect is. Het zou natuurlijk mooi zijn wanneer een Haagse ambtenaar of inwoner van de Haagse Schildersbuurt rechtstreeks naar Aachen kan reizen. Belangrijker is echter dat de mensen uit Heerlen Noord en de rest van Zuid-Limburg gebruik maken van de verbinding naar Aachen. Om er te werken, wonen, studeren en recreëren.

6. *'We zoeken de culturele samenwerking op euregionaal en nationaal niveau op. Wat betreft de gemeentelijke musea is het van groot belang dat zij in staat zijn nog meer mensen euregionaal en nationaal het Verhaal van Heerlen op een aansprekende manier te laten beleven'.*

Beoordeling: ***

Het actiepoint is vaag en eenzijdig gericht op Heerlen. Het is natuurlijk mooi als de hele euregio naar Heerlen komt om kennis te nemen van 'het Verhaal van Heerlen'. Doch het gaat er ook om de Heerlenaren 'het Verhaal van de Euregio' te laten beleven. Wij adviseren Heerlen om deel te nemen aan de euregionale museukaart en aan het de euregionale culturele uit agenda MAHHL-project. Verder zou er structureel samengewerkt kunnen worden met Klenkes Aachen en zou Parkstad-Charlemagne ook belast kunnen worden met culturele en educatieve samenwerking.

7. *'Als centrumgemeente behartigen we de regionale economische belangen bij de provincie, bij het rijk en ook internationaal (Euregio, met name Aken). Onderwerpen zijn het ontwikkelen van de arbeidsmarkt, de ontwikkeling van de economische sectoren en de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Dit is cruciaal als we samen structuurversterkende ontwikkelingen zoals de campussen, de (internationale) treinverbindingen, de verduurzaming Chemelot en de Einsteintelecoop gerealiseerd willen zien. We blijven daarom onverminderd actief in het Zuid Limburgs en euregionaal netwerk'.*

Beoordeling: ***

Er is geen sprake van effectieve en efficiënte beleidsinzet in het euregionaal netwerk. Gelukkig kiest men voor 'Euregio, met name Aken'. In de EGTS-EMR-Eupen zijn er twee zetels gereserveerd voor de Zuid-Limburgse gemeenten. Er is al gedurende ruim vier jaar een zetel onbezet. Alleen Maastricht speelt een rol in de euregioraad. Heerlen is ook actief in MAHHL-verband, doch doet niet meer aan de euregionale culturele agenda van de MAHHL. Ook bestaat er een samenwerkingsverband Parkstad-Charlemagne.

Algemeen

Er wordt binnen de euregionale economische samenwerking terecht gekozen voor Aachen. Wij adviseren u om uit oogpunt van effectiviteit en efficiëntie vooral bilateraal/tweetalig samen te werken met het Duitstalige deel van de euregio (met namen met Aachen). Dat geldt ook voor de sociaal-culturele samenwerking, de prioriteit voor Duits als buurtaal, het ondersteunen van het bilaterale GIP in Aachen-Eurode, de Nederlandse Duitse schooluitwisselingen, culturele samenwerking en het oplossen van Nederlandse-Duitse grensobstakels. Zoek het nabij en zet in op versterking van het samenwerkingsverband Parkstad-Charlemagne. Dit alles uit *'Aus Liebe für Heerlen!'*

Vriendelijk groetend,

Huub Spoormans, voorzitter
Ger Essers, secretaris

Stichting Geen Grens
Secretariaat Ger Essers
Sphinxlunet 115,
NL 6221 JK Maastricht
g.essers@planet.nl
www.geengrens.eu

ⁱ www.lwv.nl/lwv-stuurt-brandbrieven-naar-ministers-kaag-en-van-gennip/;
www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-9-2022-001580_NL.html;
www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2022Z09737&did=2022D19896